

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ

שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
שמיני

שיחת

כבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שני אורסא הן

מליובאוויטש

ליל ש"ק, פ' בראשית ה'תש"ג

○

רשימת השומעים בלתי מוגה

●

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

SICHAS SHABBOS BEREISHIS 5703

Copyright © 2024

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDER DEPARTMENT:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch®.

נסדר בדפוס „עזרא“

ע"י ירמי' הכהן בן לאה מיטא שי'

פתח דבר

לקראת יום כ"ה אדר שני, יום בריאת העולם (לדעת ר' יהושע)¹, ויום הולדת הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע², הננו מוציאים לאור – בפעם הראשונה – שיחת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מליל ש"ק, פ' בראשית ה'תש"ג – רשימת השומעים בלתי מוגה³.

לתועלת הלומדים ומעיינים, באו בשולי הגליון מראה מקומות וצינונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אהרן לייב שי' (בהרש"ב) ראסקין⁴.

מערכת „אוצר החסידים“

ימי הפורים, ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ.י.

-
- 1) ראה ר"ה יא, א. תוד"ה לתקופות – שם ת, א. וראה לקו"ש חט"ז ע' 483 ואילך.
 - 2) נולדה ביום הש"ק, כ"ה אדר, תרס"א בבאבינאָוויטש, עיירה ליד ליובאָוויטש. וראה אגרות קודש חט"ז ע' רד. שיחת כ"ה אדר תשמ"ח (ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 331 ואילך). שיחת ש"פ שמיני, כ"ה אדר שני תשמ"ט (ספר השיחות תשמ"ט ח"א ע' 365 ואילך). ועוד.
 - 3) הרשימה לא נדפסה בספר השיחות תש"ג, כנראה מפני שלא הוגהה.
 - 4) הרשימה נמצאת בכמה העתקות, שתי העתקות נתקבלו מארכיון הרה"ת ר' פינחס שמואל ע"ה קרינסקי.
- (4) הגהת הגליונות נעשתה ע"י הרה"ת ר' יהושע העשל שי' הכהן יארמוש.

הערה כללית:

בכל מקום שנוזכר בפנים השיחה כ"ק אדמו"ר שליט"א – הכוונה לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בכל מקום שצויין לאגרות קודש (סתם) – הכוונה לסדרת אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בכל מקום שנוזכר בהערות כ"ק אדמו"ר – הכוונה לכ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

ב"ה. ליל ש"ק, פ' בראשית ה'תש"ג:

איז אַלץ געווען אַזוי ביז תרנ"ד, פון תרנ"ד און שפעטער איז דאָס נפסק גע- וואָרן.

שאל הרמ"ש שליט"א⁵ אויב מצד תוכן פנימי, איז דאָך שבת בשלח, מתן תורה, לכאורה מער תוכן.⁶

כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לענות: מתן תורה איז דאָך שוין נאָך דעם ווי עס איז אויסגעשטעלט געוואָרן אַ וועלט, און השי"ת גיט אַריין תורה אין וועלט, שבת בראשית איז אָבער ווי עס ווערט אויסגעשטעלט אַ וועלט, דאָס הייסט ווי תורה שטעלט אויס אַ וועלט.

שאל הרש"ל שי"ז: אַז משיח וועט קו- מען ב"ב וועט דאָך זיין תורה אין וועלט.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לענות: דענסטמאָל וועט זיין די וועלט אַ אַנדע- רע.

ב. הרמ"ש שליט"א שאל: די פרשה בראשית איז דאָך מצד הזמן אַ ריבוי, אַ משך פון 1600 יאָר.⁸

אשת הר"ר שניאור בהר"ר מנחם נחום בנו של אדמו"ר האמצעי (ראה ספר השיחות תרצ"ד ע' 321 ובהערות שם).

(5) כ"ק אדמו"ר.

(6) ראה לקו"ש ח"א ע' 1: „שבת בראשית איז נוגע צום גאַנצן יאָר, און אַזוי ווי מען שטעלט זיך אוועק שבת בראשית אַזוי פירט זיך אַ גאַנצן יאָר.

אין פלוג איז ניט פאַרשטאַנדיק: פאַרוואָס עפעס שבת בראשית דוקא? וואָס איז מיטן זמן פון מתן תורה“.

(7) ר' שמואל הלוי לעוויטין. ראה אודותיו – ספר השיחות תרצ"ב ע' 54. וש"ו.

(8) ראה גם שיחת ש"פ בראשית תשי"ב (ת"מ ח"א ע' 110); תשי"ז (לקו"ש ח"ב ע' 450 ואילך. ת"מ ח"א ע' 110); תשל"ו (ת"מ ח"א ע' 214); תשד"מ (ת"מ ח"א ע' 362). ועוד.

א. דער שבת בראשית איז אַ געהויבע- נער שבת, ער איז אַ המשך פון שמע"צ ושמח"ת, אפילו באַ עולם'שע אידן איז דער שבת אַ אַנדערער, אין די שולן פאַרקויפט מען מצוות (הגבה וגלילה, הוצאה והכנסה).²

אין ליובאַוויטש פלעגט כ"ק אדמו"ר נ"ע, דעם שבת, בעזוכן די קרובי משפחה וועלכע מען האָט ניט בעוויזן אין די ימי החג, ווי באַ ר"ש רייך³, ש"ב מרת גאַל- דע; דעם צ"צ'ס אַ אייניקל, אָבער דאָס

(1) רשימת השומעים בלתי מוגה.

(2) שייכות „מכירת המצוות“ לפרשת בראשית – ראה שיחת ש"פ בראשית תש"נ (ספר השיחות תש"נ ח"א ע' 83 ואילך).

(3) הר"ר משולם רייך מוואַרשא, חתנו של כ"ק ר' ברוך שלום בנו של אדמו"ר הצ"צ, ודר כמה שנים בליובאוויטש (ראה אודותיו – ספר השיחות תרפ"ט ע' 31. וש"ו).

וראה ספר השיחות תרנ"ח ע' 272: „בשנת תרנ"ד בעת הפאַרבריינגען אצל ר' שילם רייך נ"ע בשמע"צ, האָט דער טאַטע געזאָגט . . . בספר השיחות תש"ה ע' 64: „הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק פלעגט ביז דעם יאָר תרנ"ד באַזוכן שבת בראשית זיין ש"ב החסיד ר' שילם רייך“.

בתורת שלום – ספר השיחות ע' 2: „ביום ש"ת [= שמחת תורה (תרנ"ב)] לאחר התפלה, הלך לר' שילם נ"ע, וכל העולם הלכו אתו, ואני כותב רק מעט מהרבה ממה שדבר שם“.

באגרות'קודש ח"ו ע' ער: „המנהג ה' אז, אשר בשמחת תורה היו עומדים להתפלל בשעה שמינית לערך, ובשעה י"א היו גומרים את התפלה ומקדשין, ואחר הקידוש ה' הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק וכבוד דודי הולכים לבקר את הרה"ר ר' שילם נ"ע חתן כ"ק דודי זקני הרה"ק הרב"ש זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, וההילוך ה' בשמחה גדולה, בניגונים וריקודים מבלי התחשב עם הרפש והטיט שברחוב“.

(4) בת כ"ק ר' ברוך שלום בנו של אדמו"ר הצ"צ.

האָט מורא פאַר דעם אויבערשטען איז ניט מיר ניט דיר, און אַז מען האָט האָלט דעם אויבערשטען וויל מען וויסען¹³.

ווען מען האָט דערציילט דעם צמח צדק דעם רבינס מהר"ש וואָרט, אַז שבת בראשית האָט אַ באַזונדער חן, האָט דער צ"צ געזאָגט: חן איז אתערותא דלעילא, אין אתעדל'ע איז דאָ ב' בחי' ¹⁴: א) וואָס קומט נאָך אתערותא דלתתא. אָבער באַזונדער חן מיינט ¹⁵ ב) אתערותא דלעילא מצד עצמו. האָבען חסידים דענסטמאַל געזאָגט, אַז דאָס איז ווי אַ רבי (געמיינט דעם צמח צדק) לערנט אותיות עצמיים פון אַ רבי בן רבי.

אאמו"ר הסביר: ווייל ווי גרויס דער טאַטע איז ניט געווען, איז צו פינף־זעקס יאָר, איז ער נאָך קיין משכיל ניט געווען.

ד. כ"ק אאמו"ר האָט געזאָגט אַז נאָך אַלע חסרונות פון חסידים¹⁶, וועט די אהבה ואחווה משלים זיין¹⁷, די אהבה ואחווה פון חסידים צום רבי'ן און פון רבי'ן צו חסידים וועט בעזה"י פון אַלעס אַרויסנעמען.

ה. בכלל, די ענינים ווי זיי זיינען למעלה, די גילויים המשכות און ענינים, גיין דאָך נאָך זייער סדר, אלא וואָס מפילט ניט, איז דאָס ענדערט דאָך ניט די עצם זאָך.

ו. אין יאָר תרמ"ז חוהמ"ס, איז געקו-מען אין ליובאוויטש איינער דעם אַלטן

ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: דאָס איז אָבער אַ זמן ווי אין תורה איז.

שאל הרש"ל שי: איז די כוונה אַז דער שבת איז אַ כללי צו די קומענדיקער שבתים.

כ"ק אד"ש הואיל לענות: יע. דער מיטעלער רבי נ"ע שרייבט אין... אַז יעדער שבת איז מאיר אַ הארה פון שבת בראשית⁹, און עס איז דאָך בראשית¹⁰, זאָגט דעם תרגום יהונתן בחוכמתא¹¹.

ג. ווען¹² דער רבי מהר"ש נ"ע איז געווען אַ קינד, האָבען חסידים האָלט געהאָט צו טשעפען זיך מיט אים. ווען ער איז אַלט געווען אַ יאָהר פינף־זעקס, האָט אים איינער אַ חסיד אַ טשעפע געטאָן שבת בראשית, האָט אים דער רבי מוהר"ש געזאָגט: חסידים וויסען וואָס שבת בראשית איז, מתנגדים ווילען ניט וויסען, דער שבת האָט אַ באַזונדער חן. האָט אים דער חסיד געפרעגט, וואָס איז דער חילוק פון חסידים ביז מתנגדים, האָט אים דער רבי מהר"ש געענטפערט: אַ מתנגד האָט מורא פאַר דעם אויבער-שטען און אַ חסיד האָט האָלט דעם אוי-בערשטען.

כ"ק אדמו"ר שליט"א מסביר: אַז מען

(9) ראה ספר השיחות תש"ה ע' 65: „עס איז דאָ אַ מאמר פון הוד כ"ק רבינו הזקן, אַז די הארה פון שבת בראשית איז מאיר בכל שבתות השנה. הוד כ"ק אדמו"ר הרח"ק האמצעי איז מאריך אין דעם". ובספר השיחות תש"ד ע' 44: „הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי פלעגט זיך ווינטשען צו דעהערן די גילויים פון שבת בראשית אַלע שבתים פון אַ גאַנץ יאָר, היינט מכל שכן שבת בראשית אַליין“.

(10) בראשית א, א.

(11) ראה זח"א לא, ריש ע"ב: „דותרגם יונתן בראשית בחמתא“. ובתרגום ירושלמי עה"פ: „בחוכמא“.

(12) סעיף זה נדפס בספר התולדות אדמו"ר מהר"ש (קה"ת, תש"ז. תשנ"ז) ע' 68.

(13) ברשימה אחרת: און אַז מען האָט האָלט דעם אויבערשטן בענקט מען צו ווערען געענטער.

(14) ראה לקו"ת ויקרא ב, ב ואילך. תוריע כ, א ואילך.

(15) ראה סה"מ תרע"ח ע' ריב ואילך.

(16) אויב זיי זיינען פאַראַן במושג דרישת החסידות. הרושם.

(17) ראה גם ספר השיחות תרצ"ה ע' 525.

און דובראָוונע. ער איז אָנגעקומען פֿאַר אַ איידעם אין ליאַדי¹⁹ צוליב ווייל דער אַלטער רבי איז דאָרט געווען. דאָס איז געווען אין די יאָרן תקס"ח ביז תקע"ב – אַלט זייענדיג זעכצן יאָר – איז ער גע- ווען ביי דעם אַלטן רבי'ן אויף יחידות, האָט אים דער אַלטער רבי געזאָגט: פרנסה מיינט מען פרנסת הנפש, און אַז מען איז זוכה צו פרנסת הנשמה איז דענסטמאָל אַ השפּעה מרובה אין גוף²⁰.

ר' זלמן משה איז געווען בתבנית גופו אַ דל בשר, און טראָץ זיין הויכן עלטער, איז באַ אים די ציינער געווען גאַנץ און ווייס. ער איז געווען אַ בר דעה, און האָט איבערגעזאָגט צו כ"ק אאמ"ר נ"ע תו- רות וואָס ער האָט געהערט פון אַלטן רבי'ן.

כ"ק אאמ"ר האָט מיט אים געטאַנצט שמח"ת (שמע"צ), און האָט אים אַ קוש געטאַן אין פלייצע, און האָט געזאָגט די ברכת שהחיינו (בלי שם ומלכות) וואָס ער האָט זוכה געווען צו זיין אַ מקבל פון דעם אַלטן רבי'ן אַ מקבל.

דער אַלטער רבי האָט געבענטשט ר' זלמן משה מיט אריכות ימים און אויך עמו במחיצתו, און דעם אָפּמאַך (עס איז געווען פֿאַר אַ געוויסן ענין) האָט ר' זלמן משה כל ימיו ניט קאַליע געמאַכט.

– די זאך פון קאַליע מאַכן בכלל איז דאָך נאָר עד עשרה טפחים, למעלה מעשרה טפחים איז דאָך ניט נוגע. אָבער

רבי'נס אַ חסיד, זיין נאָמען איז געווען ר' זלמן משה¹⁸. ער האָט געוואוינט אין ראַסאַנסע, אַ שטעטל צווישן ליובאַוויטש

(18) בהבא לקמן – השווה מכתב רבינו מיום ב' מרחשון שנה זו (אגרות קודש ח"ו ע' יא): „נוכרתי על הרשימה הנמצאת אצלי, מאשר ראיתי ושמעתי בהיותי ילד כבן שש – שמחת בית השואבה ושמח"ת תרמ"ז – כשבא הישיש המופלג בזקנה החסיד ר' זלמן משה נ"ע מראַסאַנסע – זוהי עירה קטנה בין ליובאוויטש ודובראָוונא – שהי' יושב בליאַדי אצל הוד כ"ק אדמ"ר הזקן נ"ע משנת תקס"ח עד אלול תקע"ב, שאז נסע הוד כ"ק רבינו הזקן מליאַדי לסבת המלחמה.

כשבא הרז"מ הנ"ל לליאַדי הי' כבן שש עשרה, ולתשוקתו להיות בליאַדי, השתדך עם בע"ב אחד בליאַדי, והי' חמש שנים מהיושבים אצל הוד כ"ק אדמ"ר הזקן נ"ע, כארבעים שנה הי' מלמד, ואח"כ התפרנס מחנות שאשתו היתה עוסקת בה, ומאז בא לגבורות היו נכדיו – בעלי עסקים – מפרנסים אותו בכבוד והוא הי' עוסק בתורה ועבודה.

כתבתי מלמדי החסיד ר' ניסן ז"ל, רשומים אותם המאמרים והספורים אשר חזר וספר הרז"מ הנ"ל במשך השלשה חודשים אשר התעכב בליובאוויטש והתארח שם אצל נכד אחיו ר' יקותיאל מלמד. רוב המאמרים היו מאלו אשר זכה לשמוע בעצמו מאת הוד כ"ק אדמ"ר הזקן נ"ע, וכן רוב הספורים היו מעת ההיא.

אמנם, מה שראיתי ושמעתי בעצמי הוא, אשר בליל חוה"מ"ש בשעת ההתועדות לשמחת בית השואבה, ישב החסיד רז"מ הנ"ל בראש השלחן, ודיבר (מה שדיבר, לא הבנתי, רק ראיתי אשר הוד כ"ק אאמ"ר הרה"ק זצוקלה"ה נבג"ם זי"ע וכל המטובים שומעים בהקשבה מיוחדת, ופניהם רצינים), וכשעמד, עמדו כלם (אח"כ סיפר לי מלמדי ר"ג ז"ל הנ"ל כי חסידו הוד כ"ק אדמ"ר הזקן נ"ע כשהיו חזורים מאמר ששמעו מהוד כ"ק אדמ"ר הזקן היו עומדים על רגליהם כדין הקורא בתורה שצריך להיות מעומד), וכשגמר לדבר אמר הוד כ"ק אאמ"ר הרה"ק ברוך שהחיינו וקימנו והגיענו לזמן הזה לשמוע מאמרי קדש מהמקבל הראשון מהוד כ"ק רבינו, והי' בשמחה גדולה, ותבק את החסיד רז"מ, ויצא עמו במחול חסידותי – והרז"מ הי' דל בשר בגובה ממוצע וקל ברגליו כבן ארבעים ופניו מאירור.

כתבתי מלמדי הנ"ל רשום דבורי הוד כ"ק אאמ"ר הרה"ק בלילה ההוא, בביאור המשנה משה קבל תו' מסיני, במעלת ענין הקבלה, היינו שמירת דברי הרב בדיוק".

19) רבינו הזקן העתיק את מושבו מליאַדי לליאַדי בשנת תקס"א – לאחר המאסר בשנה ההיא (ראה אגרות קודש ח"ג ע' שדמ ואילך. ספר השיחות תרצ"א ע' 171. תרצ"ג ע' 186. ע' 192. וש"נ).

20) אודות „פרנסת הנפש“ ו„פרנסת הגוף“ – ראה אגרות קודש ח"ג ע' תקנא. ח"ב ע' שכת. ח"ג ע' תקסא. חט"ז ס"ע קנו.

צ'צ'ם כ"ק³⁰, אָבער עס איז צו דערקען נען וועלכעס איז דעם אַלטן רבינס לשון און די הגהות וועלכע זיינען פון צ"צ, אין דעם מאמר איז אויך דאָ הגהות פון כ"ק אאזמו"ר נ"ע³¹, אין חצאי מוסגרים, און ביים זייט³² איז דאָ אַ הגהה פון כ"ק אאזמו"ר, אַז דער זינגען אין דאָווען איז ניט בכלל זה. און לאָזט אויס: „כן שמעתי בפ"י" (געמיינט זיין פּאָטער כ"ק אאמו"ר צ"צ), און דענסטמאָל ביים אַלטן רבי'ן איז דאָס געווען אַ הוראת שעה, ווייל עס זיינען געווען חסידים וועלכע פלעגן אַרויסגיין מחוץ לעיר און פלעגן דאָווען דאָרט מיט צעקות גדולות³³.

ת. שבת נאָכט פ' שמות תרנ"א³⁴ האָט כ"ק אאמו"ר נ"ע פּאַרבראַכט מיט די חסידים הרב ר' מרדכי בעזפּאָלאָוו³⁵, ר'

מרובה מדה טובה²¹, אַז אַ טפח העכער איז שוין אַ דרגא²². —

ר' זלמן משה האָט דערציילט

— מיין מלמד ר' ניסן²³ האָט זיך צוגע-לאַשעצט צו אים, און האָט פּאַרשריבן אין זיינע ביכלעך פיל זאַכן וואָס ער האָט געהערט פון אים און דעם צמח צדק, דעם רבינס²⁴ אייניקל —

אַז דער אַלטער רבי האָט מבטל און ממאס געווען דעם ענין פון התפעלות הלב באַ חסידים, און דער יונגער רבי — ר' זלמן משה האָט גערופן דעם מיטעלן רבי'ן, דער יונגער רבי — האָט געהויבן התפעלות הלב²⁵, אָבער באַ דעם יונגען רבינס חסידים איז דער לב געווען אַן אַנדערער²⁶.

אין אַ צוויי יאָר אַרום (פון זינט ר' זלמן משה איז געווען אין ליובאַוויטש), האָט מען געהערט אַז ער איז שוין מער ניט בעלמא דין.

ז. עס²⁷ איז דאָ אַ מאמר נאָך פון אַלטן רבי'ן²⁸ אין וועלכן ער איז מבטל התפע-לות הלב, און דאָס איז דער מאמר בכ"ה בכסלו פון תקס"ב²⁹, געשריבן מיטן

(21) ראה סוטה יא, א.

(22) ראה ספר השיחות תרצ"ו ע' 163.

(23) סקאבלאָ. ראה אודותיו — ספר השיחות תרפ"א ע' 17. תרצ"ו ע' 121. קיין הש"ת ע' 69, „רשימת המאסר" (לקו"ד ח"ד ע' אירפא ואילך).

(24) אדמו"ר הזקן.
(25) ראה גם תורת שלום — ספר השיחות ע' 213 ואילך.

(26) ראה גם ספר השיחות קיין הש"ת ע' 89.

(27) בהבא לקמן — ראה ספר השיחות תרפ"ח ע' 10. תרצ"א ס"ע 251 ואילך. תרצ"ג ע' 149 ואילך.

(28) הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי בבון 1144 קפג, ב ואילך (נדפס במאמרי אדמו"ר הזקן קונטרסים (קה"ת, תשפ"ג) ע' נב ואילך. וש"נ).

(29) הכוונה לדרוש ברוך שעשה נסים, שהוא המשך להמאמר בכ"ה בכסלו — ראה שיחות שבערה 27.

(30) נדפס באוה"ת חנוכה ח"ה תתקנז, ב ואילך.

(31) המאמר בכת"ק אדמו"ר מהר"ש בבון 722 זה, א ואילך.

(32) בסיום המאמר — בבון הנ"ל צט, סוף ע"ב (נדפס במאמרי אדמו"ר הזקן קונטרסים שם ע' סא). וראה ספר השיחות תרצ"א שם.

(33) וז"ל ההגהה בבון הנ"ל שם: „שמעתי מכ"ק אאמו"ר שי שאאזמו"ר הזקן נ"ע בג"מ אמר דרוש זה הי' כוונתו להסירם מריבוי התפעלות הלב ותנועות חיצוני, שהיו נוסעים מהעיר לשדה נגד העיר להתפלל שם בצעקה גדולה, לכן אמר דרוש זה, והגביה חב"ד בהתפעלות השכל דוקא (ובאמת זהו הוראת שעה שהי' צריך לכך). והמכוון מדרוש זה, שע"י התפעלות השכל יוכל ללמוד אח"כ (משא"כ בהתפעלות הלב ידמה שיצא י"ח ולא ילמד כו') ומכ"מ [= ומכל מקום] ענין השיר והזמרה בתפלה לעורר את האהבה אינו בכלל זה כלל. כן שמעתי בפ"י.

(34) ראה ספר השיחות תש"ג ע' 157.

(35) הרה"ח ר' יעקב מרדכי בעזפּאָלאָוו, רב בפּאָלאָוו. מחסידי אדמו"ר מהר"ש ואדמו"ר מהורש"ב נ"ע. י"ב אייר תרט"ו — ל' תשרי תרע"ו. ראה אודותיו — ספר השיחות תר"ץ ע' 92. תרצ"ו ע' 131. וש"נ.

איז געווען ר' אברהם'ס א זון. ר' אברהם איז געווען א נאָמען נאָך זיין זיידן וועלכער ער איז געווען אַ געצוואקטער⁴² איד. ער איז געוואָרן אַ חסיד אין דער צייט פון דעם אַלטן רבי'ן, אָבער דעם אַלטן רבי'ן האָט ער ניט געקענט. ווען דער מיטעלער רבי איז געווען נאָך דער הסתלקות פון אַלטן רבי'ן אין קרעמענטשוק⁴³, איז ער געווען ביים מיטעלן רבי'ן. ער האָט געהאַט עגמת נפש פון די קינדער (עס ווייזט אויס אַז נאָך זיין באַזוך ביים מיטעלן רבי'ן זיינען זיי געבאָרן געוואָרן).

י. אַמאָל אַז חסידים פלעגן פאָרן צום רבי'ן, האָבן זיי דאָס גערופן: זיין אין גן עדן התחתון אָדער גן עדן העליון, דעם אַלטן רבי'נס חדר האָבן חסידים גערופן גן עדן העליון, און דעם חדר פאַר דעם גן עדן התחתון⁴⁴, שפּעטער פלעגן חסידים זאָגן דעם אויסשפּראַך – גיין אין ירושלים אין בית המקדש⁴⁵.

ווען חסיד ר' הלל פאַריטשער נ"ע⁴⁶

מאיר מרדכי טשערניץ³⁶, ר' אשר ניר קאַלייעווער³⁷ און רב"ש³⁸ (דער זיידע פון הרמ"ש שליט"א³⁹). יענעם שבת איז געווען דער מאמר אני ישנה³⁹, האָט דענסט טמאָל כ"ק אדמו"ר נ"ע געזאָגט אַז אַמאָליקע חסידים האָבן געלעבט צוליב חסידות, און היינט אַז מען לעבט איז מען אַ חסיד, אַמאָל האָט מען געוואוסט אַז ירידת הנשמה בגוף אין עבודה איז דאָס אַ טובה פון השי"ת פאַר דער נשמה, און היינט מיינט מען אַז ירידת הנשמה אין עבודה טוט מען דערמיט אַ טובה דעם איבערשטן, און אין דעם שנינו ליגט די גאַנצע שקר!

שאל הרש"ל שי": נסיונות,

ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: הגם שניסיונות עתה ביותר מאז, אבל המדובר היא אודות הדרגא של חסידים.

הרמ"ש שליט"א: האָט מען זיך אויך באַקלאַגט אויף דעם מצב החסידים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לענות: עס איז פאַראַן אַ וועלט וואָרט: איינער קלאַגט זיך וואָס די פערל איז שיטער, און איינער בעקלאַגט זיך וואָס דער קרויפניק⁴⁰ איז שיטער.

ט. ר' משה פאַריטאַנאָווי⁴¹ פון חערסאָן

(42) במכתב כ"ק אדמו"ר מיום ט' כסלו שנה זו (אגרות קודש ח"א ע' ט): „המובא בשיחת ש"פ בראשית: „געצוואגטער“ היינו שחפף ראשו. ותוכנו: המסלסל בשער, מקפיד על סדור ויופי בגדיו וכה"ג.“
(43) ראה אגרות קודש אדמו"ר האמצעי ע' כא. ע' מז.

(44) ראה ספר השיחות תרצ"ו ע' 2.
(45) ראה ספר השיחות שם ע' 26. תרצ"ו ע' 178. וראה קובץ „התמים“ חוברת ב ע' קבו (ב, דברי אחד מוקני חסידי האמיל בימי הציצ: מיום שחרב ביהמ"ק וקד"ק עד אשר ירחם השי"ת וישלח לנו גואל צדק... ויבנה לנו את ירושלים וביהמ"ק עם הקד"ק, הנה ליובאוויטש הוא ירושלים שלנו, והבית הכנסת אשר כ"ק אדמו"ר מתפלל בו הוא ביהמ"ק שלנו וכו'. וראה קונטרס בענין „מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל“ (ספר השיחות תשנ"ב ח"ב 465 ואילך).

(46) הרה"ח ר' הלל בר' מאיר הלוי מאליסאָו, הידוע בשם „ר' הלל פאַריטשער“ (תקנ"ה – י"א מנחם-אב, תרכ"ד). ראשי פרקים מתולדותיו – ראה פלח הרמון על

(36) ראה אודותיו – קובץ „התמים“ חוברת ז ע' קב (שסט, ב ואילך). ספר השיחות תרצ"ג ע' 80. וש"נ.
(37) ר' אשר גרסאמאן שו"ב מניקוליוב. ממחונכי ר' הלל מפאַריטש ומחסידי אדמו"ר מהר"ש ואדמו"ר מהורש"ב נ"ע. ותעסק בהגהת התניא הדוצאת ווילנא תר"ס. נבטר ט"ו מר"חשון תר"פ. ראה אודותיו – ספר השיחות תרצ"ג ע' 190. תש"ו ע' 34. וש"נ.
(38) ר' ברוך שניאור שניאורסאָהן. כ"ד תמוז תר"ג – כ"ט טבת תרפ"ו-תרפ"ח. – ראה „רשימת ענינים וסיפורים“ כתובים בידי הרב"ש – קה"ת, תשס"א.
(39) נדפס בסה"מ תרנ"א ע' צד ואילך.
(40) = מרק גריסים.
(41) גולד תרכ"א (לערך).

אָבער דעם זון דיינעם שיק קיין ליובאַ-
וויטש.

יא. ווען איך וויל זיך אַנטאָן אַ קורת
רוח, שטעל איך זיך אַוועק אין רעיון אין
דעם פּערגאַנגענעם זמן⁴⁸. עס איז דאָ אַ
חילוק פון דמיון ביז רעיון. דמיון הייסט
אַז מען האָט קיין רצון אין דעם, רעיון
הייסט אַז עס איז דאָ אַ רצון אין דעם, און
דאָס פּרישט אָפּ, אַזוי ווי איינער נאָך
דעם ווי ער שלאָפט ווערט ער פּרישער,
דער רעיון טרייסלט אָפּ די פּיל⁴⁹, דאָ איז
דאָך אַ כפירה/דיגער אויר, און אין
בעסטן פּאַל אַ מגושם/דיגער, אפילו באַ
די בני תורה איז די הנחה אַז דאָס מוז
מען, און דאָס דאַרף מען⁵⁰.

האָט אַנגעהויבן פּאַרן אין חערסאַנער
געגענד⁴⁷, האָט ער געזאָגט צו ר' ...
שיק דייך זון אין ליובאַוויטש, האָט ער
אים געזאָגט אַז עס איז ווייט פון חערסאַן
– אַמאָל פּלעגט מען פּאַרן פון דאָרטן
מיט אָקסן, פּלעגט דאָס נעמען אַ פּאַר
וואַכן – האָט אים ר' הלל געזאָגט: ווען
מען וואָלט דייך זון וועלן שיקן צו טאָן אַ
עבודה אין בית המקדש, ווי וואָלסטו
געטאָן? ענטפּערט ר' ... צו טאָן אַ
עבודה אין בית המקדש וואָלט איך אויך
געפּאַרן. דו – ענטפּערט אים ר' הלל –
ביזט אַ פּעטאַח, אַז דו האָסט געקענט זיין
ביים אַלטן רבי'ן און ביזט ניט געווען
וועט פון דיר שוין קיין לייט ניט זיין,

(48) ראה גם ספר השיחות תרצ"ד ע' 347.

(49) = אבק.

(50) ראה גם ספר השיחות תרצ"א ע' 254. אגרות
קודש ח"ו ע' עה. וראה שם ח"ד ע' עד (הועתק ב'היום
יום" כה אדר שני). ח"ו ע' שכת. ספר השיחות תרצ"ז ע'
206.

ספר בראשית וספר שמות הוצאת קה"ת בתחילתם. ספר
השיחות תרצ"ו ע' 6. וש"נ.

(47) ראה גם ספר השיחות תרצ"ו ע' 25. תש"ד ע' 147
ואילך.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות
משה הלוי בן פעשא לאה
מנוחה קריינדל בת אסתר
וכל יוצאי חלציהם שיחיו
לאורך ימים ושנים טובות ובריאות
ולהצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה
בכל אשר יפנו בגשמיות וברוחניות
ולנחת רוח יהודי חסידותי מתוך שמחה וטוב לבב

